

“Tajba din, irrid flusi lura!” qallu sod sod Ronald Mallia-Cassar. Hawnhekk, l-ghalliema, li kienu ghaxra, bdew jghidulu, bhallikieku, imma ma tghallimt xejn, ma dahhalt xejn f'mohhok, xejn, proprju xejn? Fi ftit kliem, mistoqsijiet f'dan is-sens.

“Xejn, xejn,” wegibhom, “u rrid il-flus li hallast hawnhekk lura.” Ir-rettur issa dar fuq l-ghalliema, u talabhom biex jaghmlu xi mistoqsijiet, anke elementari, halli jaraw kif, u jekk hux veru li dan ma tghallem xejn f'kullegg speċjalizzat, ta' fama bhalma hu San Erardu.

U kollha bdew jistaqsuh. Beda tal-Latin, li rċieva twegiba banali. Ta' l-Ingliż, tat-Taljan, l-istess. Ta' l-istorja hareġ b'mistoqsija li ebda Malti ma jiżbalja: “Meta kien sar l-Assedju tat-Torok. Jew ahjar: meta sar l-Assedju tal-Maltin mit-Torok?”

“Assolutament ma nafx, tistaqsunx. Ma nafx...,” kienet it-twegiba. Kollha, l-ghalliema kollha, intefghu biex jistaqsuh xi mistoqsija u jwegibhom l-istess, li ma jafx.

Fl-ahhar, b'sinjal b'rasu, l-ghalliem tal-matematika, wera li jrid ikellmu hu. U l-ohrajn hallewh, forsi aktarx b'kurżità halli jaraw biex hierieg. U dan beda.

“Sur Mallia-Cassar, taf li talanqas lili, ikkonvinċejtni li ghandek ragun. Ghidli ara, kemm qed tippretendi?”

“Ara,” hawn hatfu fil-kelma Mallia-Cassar ... “Nibdew: mitejn lira kull term ghal hames snin ... u bejn kontribuzzjonijiet ... u dan ...”

“U le mhux hekk ... Irridu ċ-ċifra sewwa ahna. Ara, hawn ha din il-karta u ghandek din il-*biro* ... Niżżel eżatt dak li trid, ghodd kollox.”

Mallia-Cassar qabad il-karta, u beda jghid u jniżżel: “200 lira ghal tliet terms, 600 lira, u ghal hames snin dawn igibu 3000 lira, u extras qisu ghoxrin lira kull term – sittin lira, u ghal hames snin igibu 300 lira ... It-total gieni tlett elef u tliet mitt lira ...”

“Prosit tassew,” qallu l-ghalliem tal-matematika. “Mela għallimniek xi haga, talanqas, għallimniek taghmel is-somom. Tridx titlaq 'il barra minn hawn ...”

Afrika

Hemm l-arti fik, sahhara tal-pjaneta
Idejk isellmu 'l-ghodwa tax-xemx tielgha,
dirghajk jilqghu 'l-irjeh deklin sa gewwa,
ghajnejk joghlew fis-sema jfittxu l-qofol
sakemm jarawh jinhall bit-talb u t-tama.

Saqajk ma jistrihux u jiżfnu dejjem
ma' l-ghanja tal-buffuri, mat-thaxwixa
li titla' sa l-gholjiet u thuf fl-imsaġar,
il-knejjes li mill-gholi tieghu Alla
jaghżilhom biex jistrieħ 'il bogħod mill-bqija.
Il-vibrazzjonijiet ta' qalbek wiesgħa
jinstemghu f'kulma taghmel, tiżfen, tghanni,
tixxennaq, titlob, tohlom u tistenna
li ruhek darba tqum u tmexxi dinja.
Il-hażna tiegħek m'hix fil-ġid ta' issa,
hemm fik żerriegħa ġdida li trid tinbet,
hemm ruhek li timmarka l-istaġuni,
ir-ruh ta' dil-pjaneta kollha t'ghada.

Is-sebħ u l-wegħha tiegħek haġa waħda,
int waħda biss li tghanni, waħda tokrob.
Ġidek ma jinħażinx fil-ġarar tagħna,
jingabar f'qalb li tnixxi d-demm u xorta
b'tahbita fissa lejl u nhar tistenna.
Din l-ghodwa sseħħ ghax hemm miktub fuq ġbinek,
hemm fuq ġenbejk u hemm fuq qalbek berah.
Hemm l-arti fik biex tkellem 'l-istaġuni,
u biha tkellem lill-haxix u 'l-bhejjem,
u l-kelma tiegħek waħda: poezija,
il-kelma t'Alla lil uliedu kollha.
Mistur xi mkien fi hđanek il-holm tiegħek,
itir mar-riħ fir-ramel tad-deżerti,
jistenna l-waqt li jkaxkar dinja miegħu.
Riesaq il-hin u d-dinja kollha thares
tissemma' r-ritmu tiegħek, fantasija
ghal dir-raguni xiha, mnikkta tagħna.
Il-wegħha tiegħek tagħna, kull miraklu
li johrog minnek se jagħmilna wliedek,
imsahħra bik, midjuna lejċ, sa fl-ahhar.
Qalbek ghajjiena ma tegħjiex ittektek
u żzomm pjaneta shiha ttektek magħha.
Hemm Alla hdejk fil-ferħ u fid-duluri,
u f'ismu nhallsu d-dejn għalik, omm helwa,
sakemm bid-dejn skontat niddejnu ahna.

Oliver Friggieri